

Szoftvertchnológia

Objektumorientált tervezés

Dr. Szendrei Rudolf
ELTE Informatikai Kar
2020.

Objektumorientált tervezés

Objektumok, osztályok

- ▶ Az objektumorientált tervezés során a rendszert az objektumok mentén építjük fel, ahol az objektum a
 - ▶ a valóság absztrakcióját adja
 - ▶ biztosít egy elvárt funkcionalitást
 - ▶ adat és működés egymásba burkolásából épül fel
- ▶ Egy adott feladatban az objektumokat (osztályokat) be kell azonosítanunk azáltal, hogy
 - ▶ milyen funkciókat azonosítottunk az elemzés során, és azok milyen adatokkal dolgoznak
 - ▶ a valóságban milyen építőelemeket tudnánk megfeleltetni a funkcióknak

Objektumorientált tervezés

A tervezés fázisai

- ▶ A tervezés általában több fázisból épül fel, amely során finomítunk a terven, mivel meglehetősen nehézkes már az első fázis alapján beazonosítani a szükséges objektumokat, és azok felépítését.
- ▶ Ezért, minden fázisban
 - ▶ bevezethetünk új osztályokat a beazonosított feladatokra
 - ▶ tovább pontosítjuk a már létező osztályok felépítését, az implementációs megkötéseket
 - ▶ felbonthatunk osztályokat, amennyiben túl bonyolulttá, túl szerteágazóvá válnak
 - ▶ összevonhatunk osztályokat, amennyiben túlzottan elaprózódnak

Objektumorientált tervezés

A tervezés alapelvei

Az objektumorientált tervezés során öt alapelvet célszerű követnünk (*SOLID*):

- *Single Responsibility Principle*(SRP): egy programegység csak egyvalamiért felelhet
- *Open/Closed Principle*(OCP): a programegységek nyitottak a kiterjesztésre, de zártak a módosításra
- *Liskov Substitution Principle*(LSP): az objektumok helyettesíthetőek altípusaik példányával
- *Interface Segregation Principle*(ISP): egy általános interfész helyett több kliens specifikus interfész
- *Dependency Inversion Principle*(DIP): az absztrakciótól függünk, nem a konkretizációtól

Objektumorientált tervezés

Az architektúra

- ▶ *Szoftver architektúrának* nevezzük a szoftver fejlesztése során meghozott *elsődleges tervezési döntések* halmazát
 - ▶ azon döntések, amelyek megváltoztatása később jelentős újratervezését igényelné a szoftvernek
 - ▶ kihat a rendszer felépítésére, viselkedésére, kommunikációjára, nem funkcionális jellemzőire és megvalósítására
- ▶ A szoftver architektúra elsődleges feladata *a rendszer magas szintű felépítésének és működésének meghatározása*, a komponensek és relációk kiépítése
 - ▶ meghatározza a szolgáltatott és elvárt interfészek halmazát, a kommunikációs csatornákat és csatlakozási pontokat

Objektumorientált tervezés

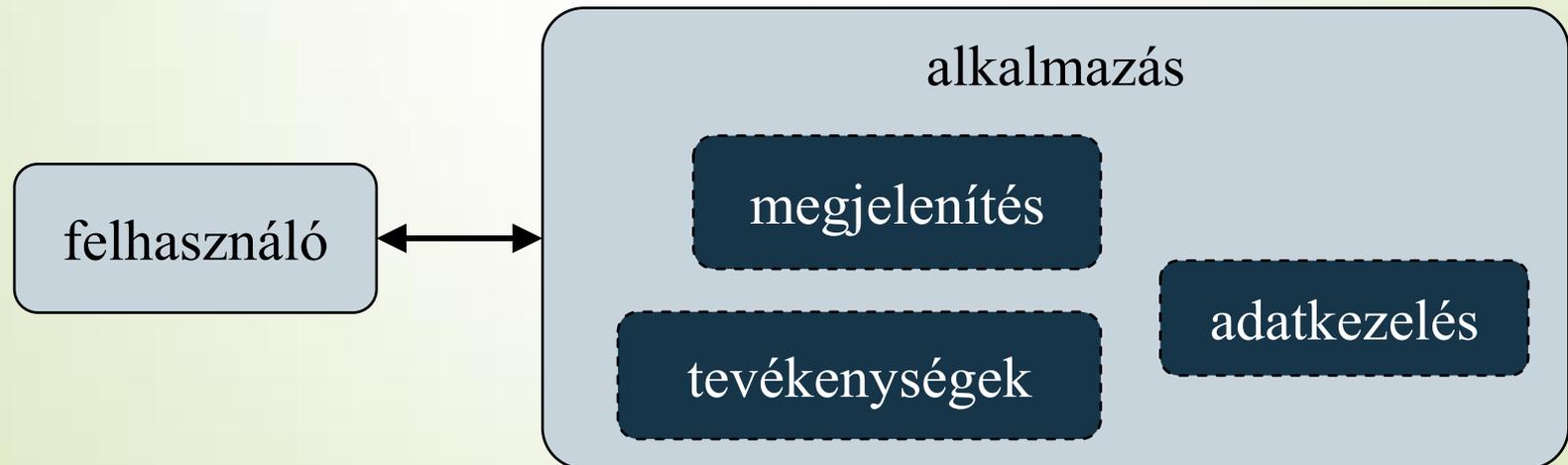
Minták a tervezésben

- ▶ A szoftver architektúráját különböző szempontok szerint közelíthetjük meg, pl.:
 - ▶ a szoftver által nyújtott szolgáltatások (funkciók) szerint
 - ▶ a felhasználó és a futtató platform közötti tevékenységi szint szerint
 - ▶ az adatátadás, kommunikáció módja szerint
- ▶ Az architektúra létrehozása során mintákra hagyatkozunk. A szoftver teljes architektúráját definiáló mintákat nevezzük *architekturális mintáknak (architectural pattern)*. Az architektúra alkalmazásának módját, az egyes komponensek összekapcsolását segítik elő a *tervminták (design pattern)*

Objektumorientált tervezés

A monolitikus architektúra

- ▶ A legegyszerűbb felépítést a monolitikus *architektúra* (*monolithic architecture*) adja
 - ▶ nincsenek programegységekbe szétválasztva a funkciók
 - ▶ a felületet megjelenítő kód vegyül az adatkezeléssel, a tevékenységek végrehajtásával, stb.

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

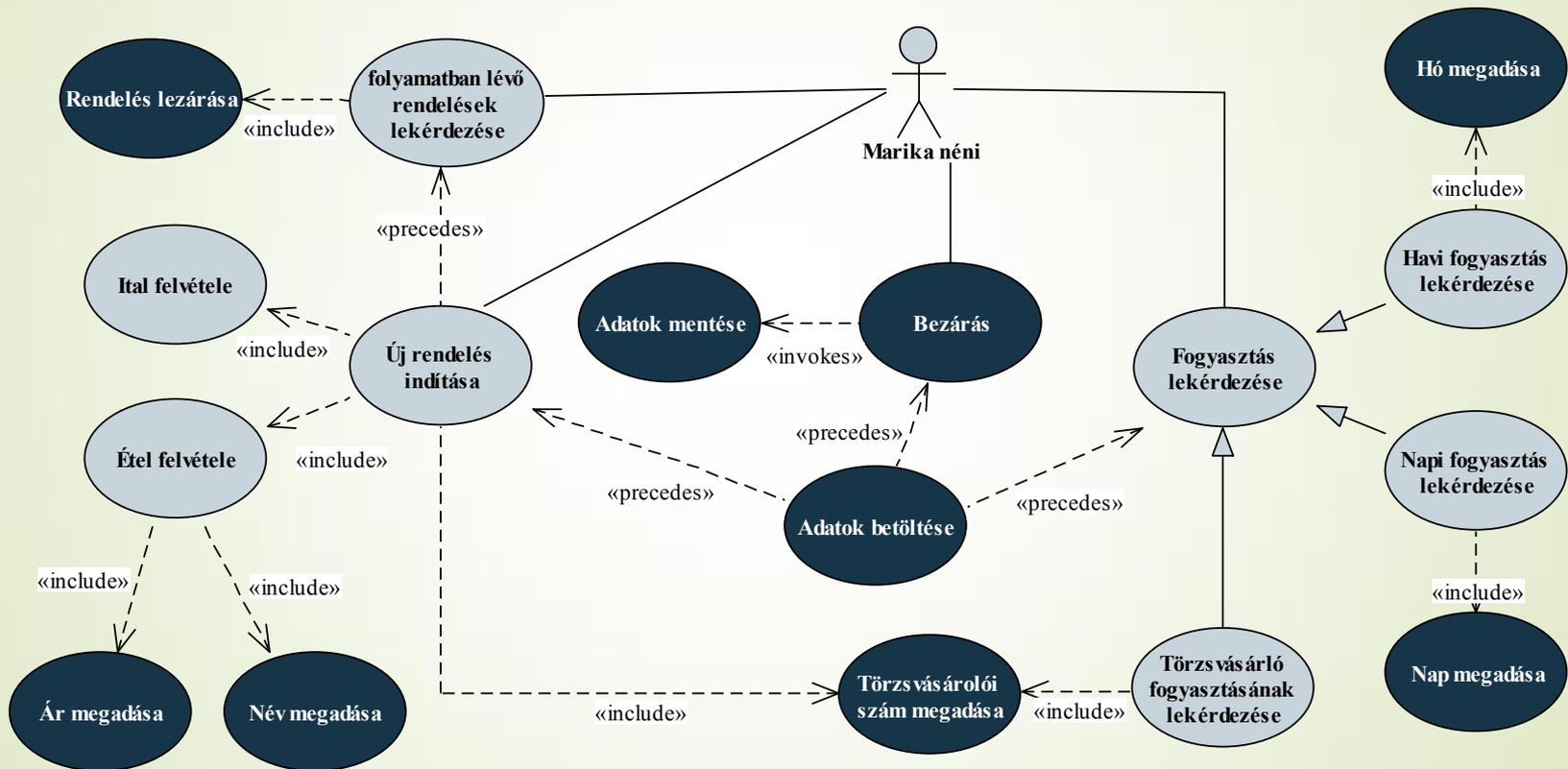
Készítsük el Marika néni kávézójának eladási nyilvántartását végigkövető programot.

- ▶ a kávézóban 3 féle étel (hamburger, ufó, palacsinta), illetve 3 féle ital (tea, narancslé, kóla) közül lehet választani
- ▶ az ételek ezen belül különfélék lehetnek, amelyre egyenként lehet árat szabni, és elnevezni, az italok árai rögzítettek
- ▶ rendeléseket kell kezelnünk, amelyben tetszőleges tétel szerepelhet, illetve a rendelés tartozhat egy törzsvásárlóhoz
- ▶ lehetőségünk van utólagosan lekérdezni a függőben lévő rendeléseket, valamint napi, havi és törzsvásárlói számra összesített nettó/bruttó fogyasztást

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Használati esetek:

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Szerkezeti tervezés (0. fázis):

- ▶ a programban rendeléseket kezelünk, amelyek tételekből állnak
- ▶ a tételek a hamburger, ufó, palacsinta, kóla, narancs, tea, amelyek mind nagyon hasonlóak, csak néhány részletben térnek el
- ▶ rendelések sorozatát kell kezelnünk a programban, amelyek száma folyamatosan bővül
- ▶ a programot egy menün keresztül kezeljük, amely biztosítja a felhasználó felé a funkciókat, minden funkció ugyanazzal a rendelés sorozattal dolgozik

Objektumorientált tervezés

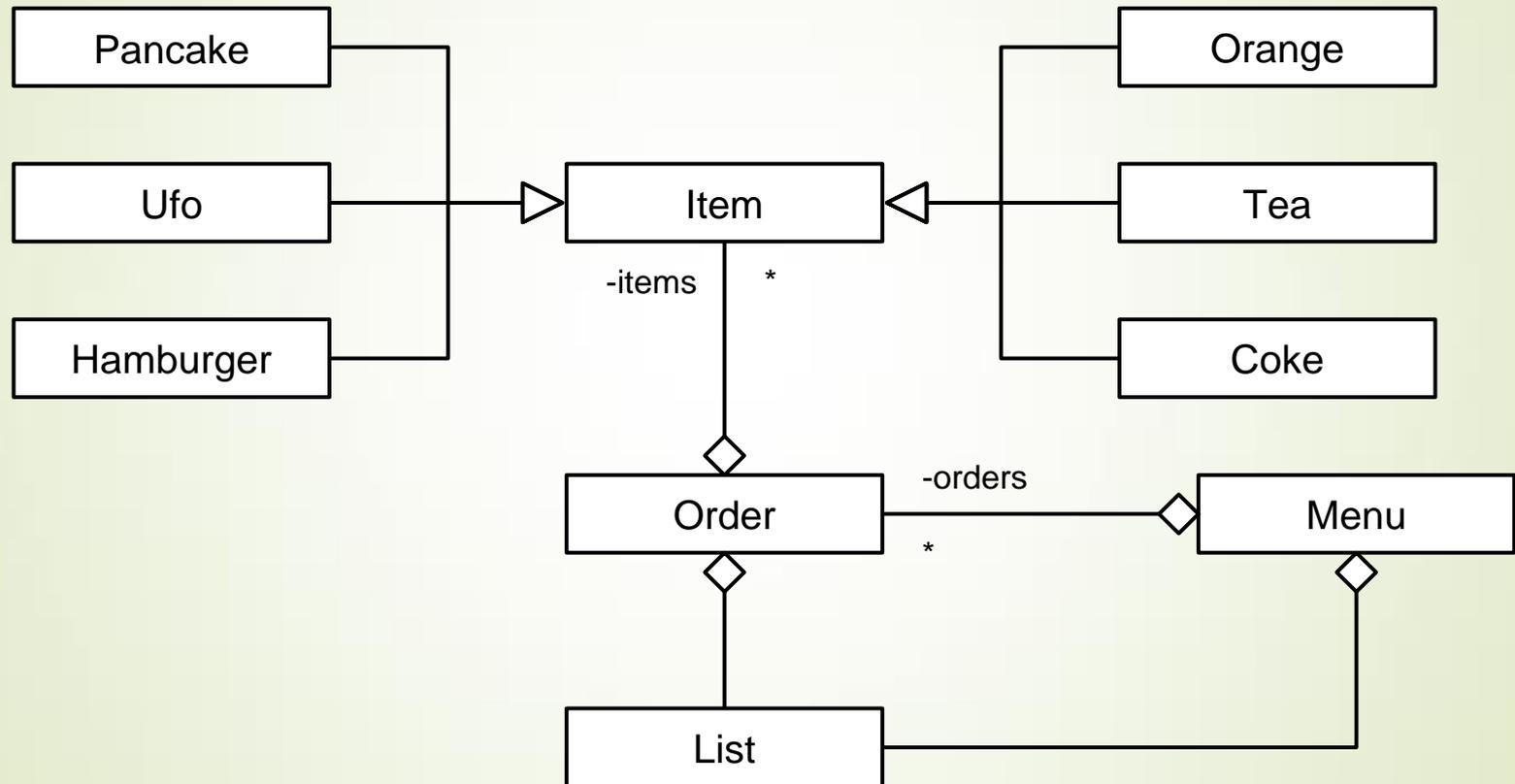
1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Szerkezeti tervezés (1. fázis):

- ▶ a feladatban fellelhető tárgykörök a *menü*, a *rendelések sorozata*, a *rendelés*, valamint a *rendelés tételei* (italok, ételek)
- ▶ *rendelés tételei (Item)*:
 - ▶ hasonlóan viselkednek, ám némileg eltérően
 - ▶ ezért megvalósításban öröklődést használunk, specializáljuk a 3 ételt, illetve italt
- ▶ *rendelés(Order)*: tartalmazza a tételeket (mivel a rendelések száma változhat, ezért láncolt listát használ)
- ▶ *menü(Menu)*: tartalmazza a rendeléseket (láncolt listában)

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Szerkezeti tervezés (2. fázis):

- *láncolt lista (List):*
 - külön megvalósítást igényel, sablonos típusként
 - kétszeresen láncolt, fejelemes, aciklikus reprezentáció
 - lehetőséget ad a beszúrásra (elején, végén, közben), törlésre, kiürítésre, és méret lekérdezésre
 - a listaelem (**ListItem**) tárolja az adatot és a két mutatót
 - a hibát kivétellel jelezzük, egy felsorolási típussal (**Exceptions**)
 - a lista bejárható, a bejáró (**Iterator**) a szabványos műveleteket tárolja
- JAVA-ban ehhez csak egy megfelelő List implementációt kell választanunk. 😊

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Szerkezeti tervezés (2. fázis):

➤ *rendelési tételek (Item):*

- minden esetben ismert a név, a bruttó és a nettó ár
- ám ezek csak az ételek esetén változnak

➤ *rendelések (Order):*

- adatai az azonosító (ez automatikus), a törzsvásárlói szám és a dátum, valamint, hogy folyamatban van-e
- lehetőséget ad új elem felvételére, nettó/bruttó érték lekérdezésére

➤ *menü (Menu):*

- biztosítja a mentést/betöltést, valamint a menüfunkciókat

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

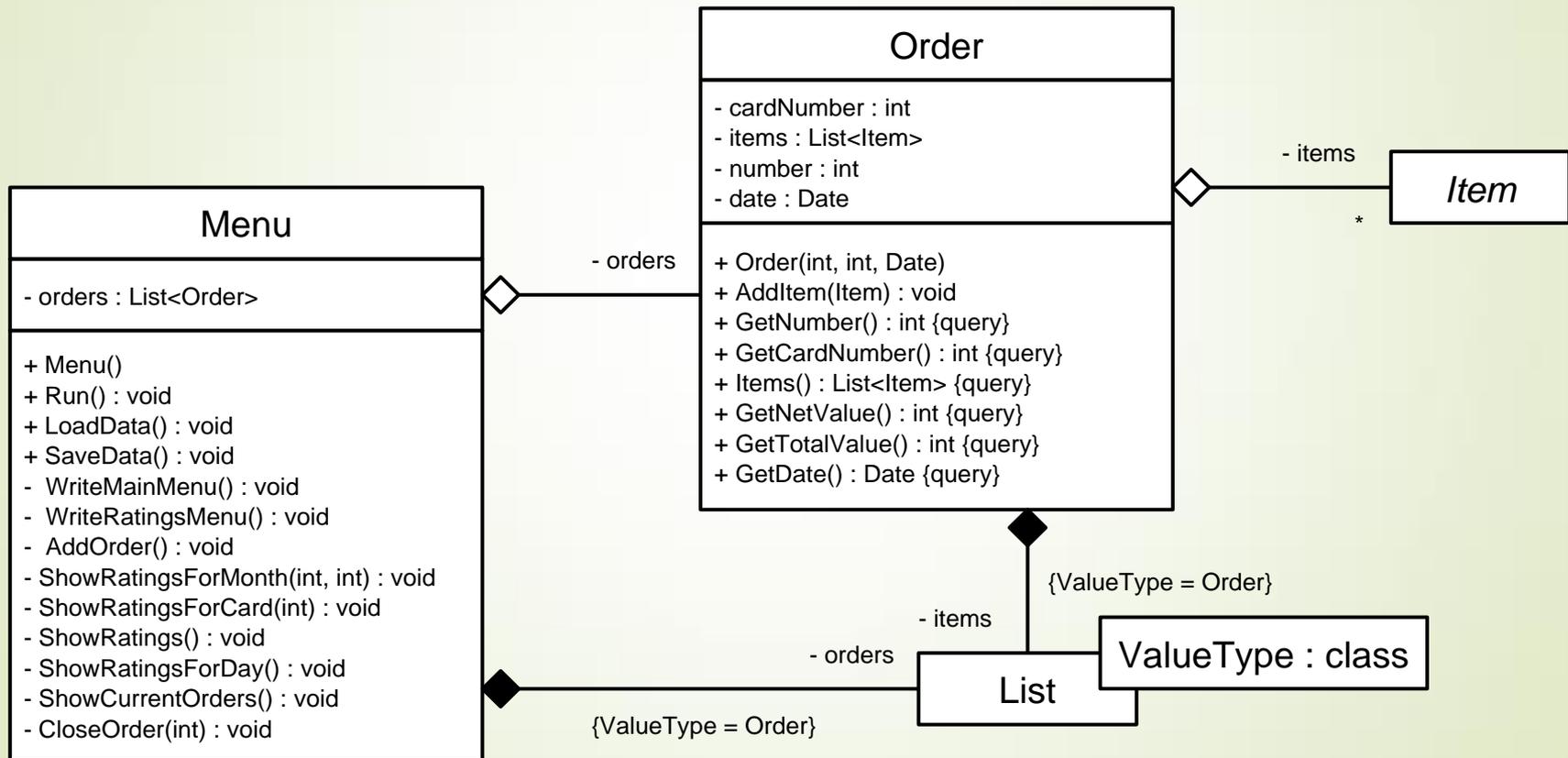
Szerkezeti tervezés (3. fázis):

- ▶ a cím szerinti hivatkozásokat referenciákra képezzük le Java-ban

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

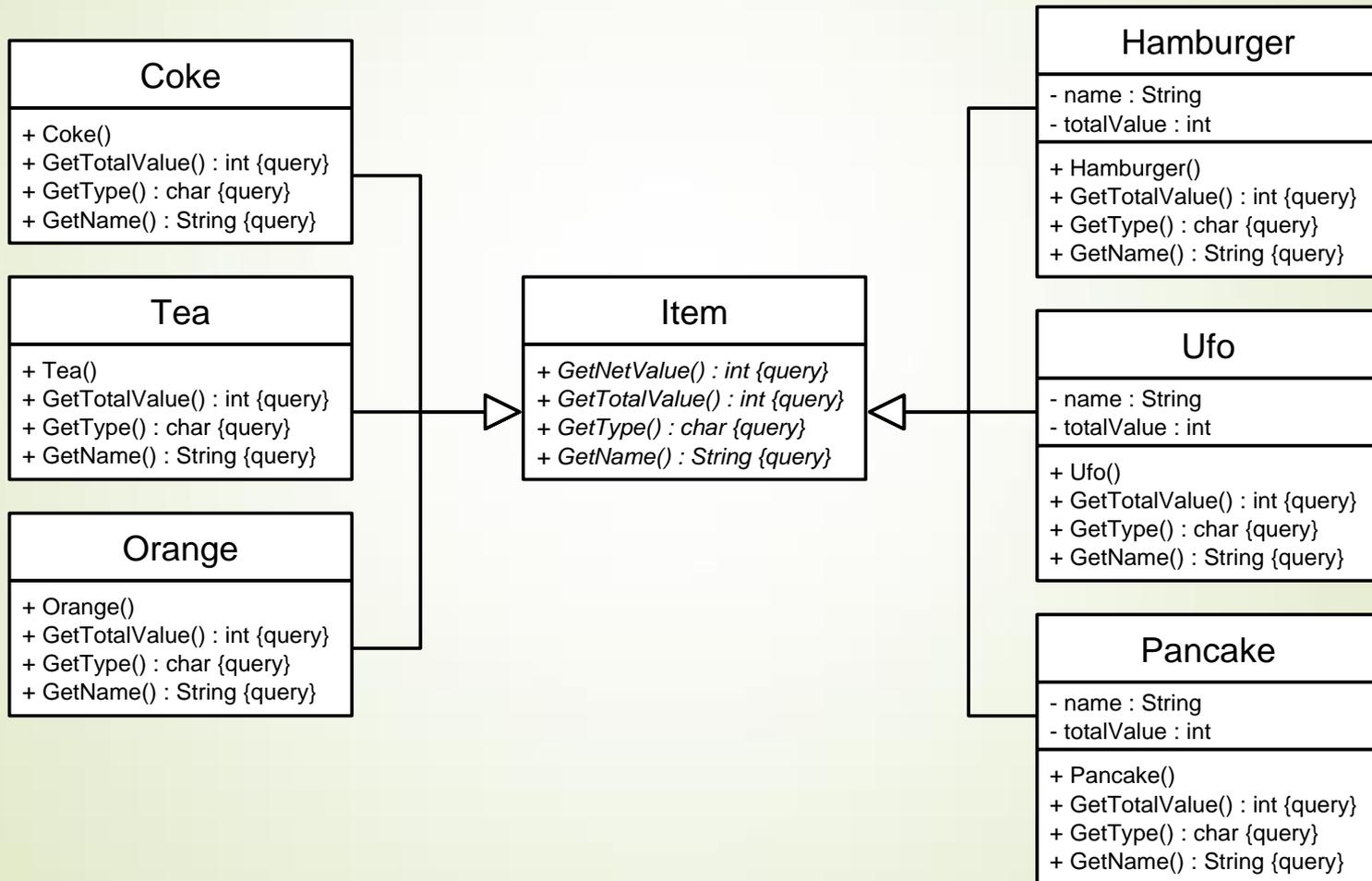
Szerkezeti tervezés (rendelések):

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Szerkezeti tervezés (tételek):

Objektumorientált tervezés

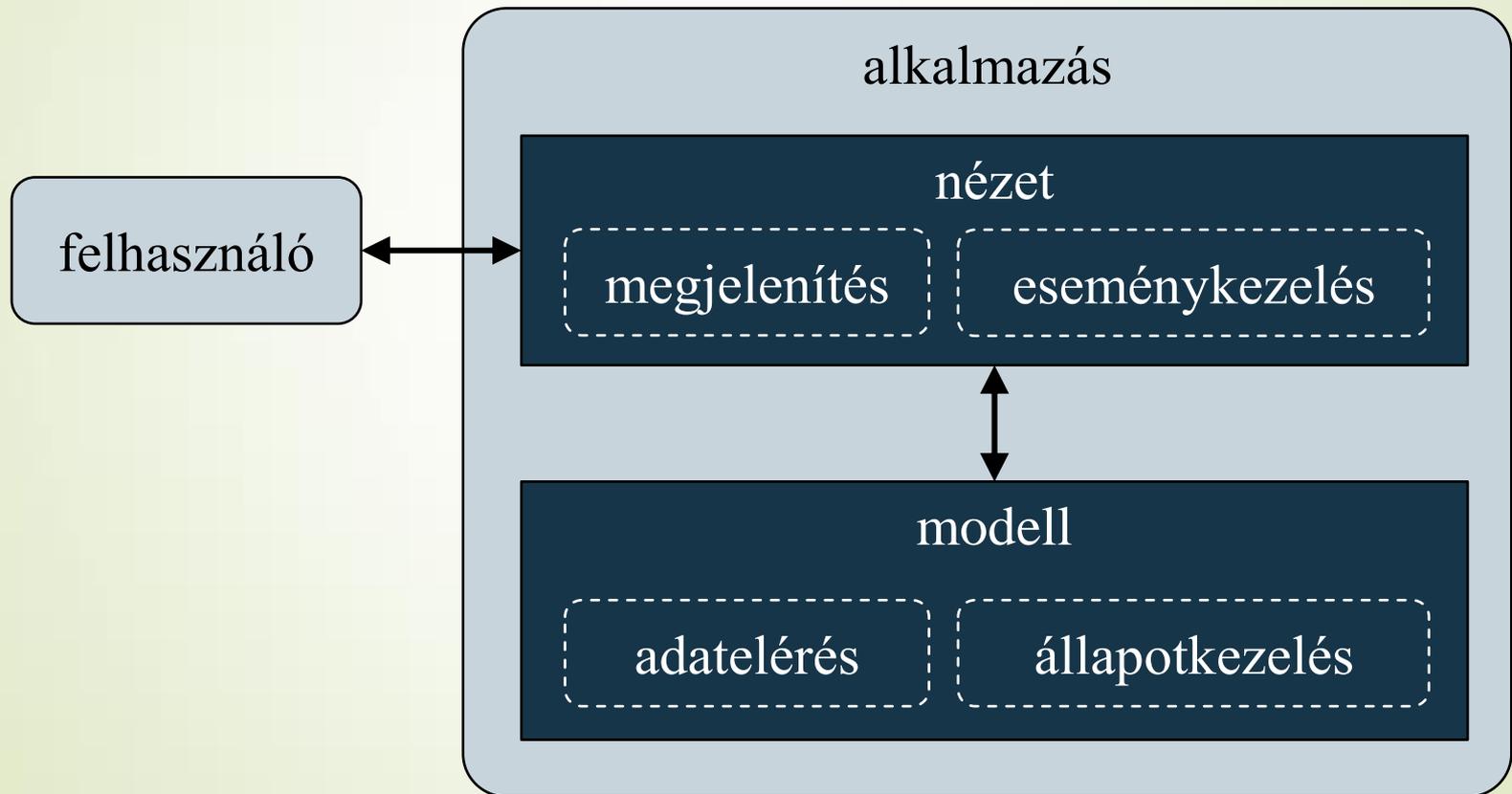
A modell/nézet architektúra

- ▶ A programszerkezet felépítése akkor ideális, ha teljesen külön programegységbe tudjuk leválasztani a felhasználói felülettel kapcsolatos részeket a ténylegesen a feladat megoldását szolgáló funkcionálitástól
- ▶ Ezt a felbontást követve jutunk el a *modell/nézet* (*MV, model-view*) architektúrához, amelyben
 - ▶ a *modell* tartalmazza a feladat végrehajtását szolgáló programegységeket, az állapotkezelést, valamint az adatkezelést, ezt nevezzük *alkalmazáslogikának*, vagy *üzleti logikának*
 - ▶ a *nézet* tartalmazza a grafikus felhasználói felület megvalósítását, a felület elemeit és az eseménykezelőket

Objektumorientált tervezés

A modell/nézet architektúra

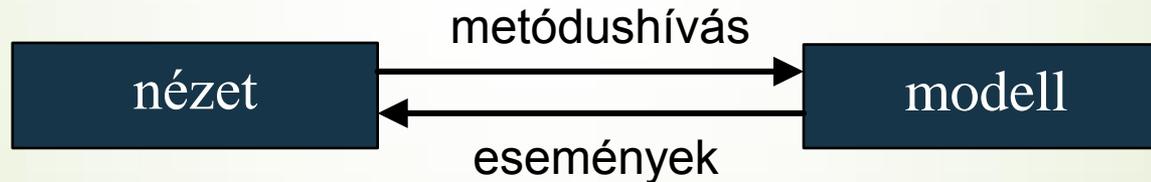
- ▶ a felhasználó a nézettel kommunikál, a modell és a nézet egymással

Objektumorientált tervezés

A modell/nézet architektúra

- ▶ A modell és a nézet kapcsolatát úgy kell megvalósítani, hogy
 - ▶ *a nézet ismerheti a modell felületét (interfészét), és hívhatja annak (publikus) műveleteit*
 - ▶ *a modellnek semmilyen tudomása sem lehet a nézetről, ezért nem hívhatja annak műveleteit, de eseményeken keresztül kommunikálhat vele*

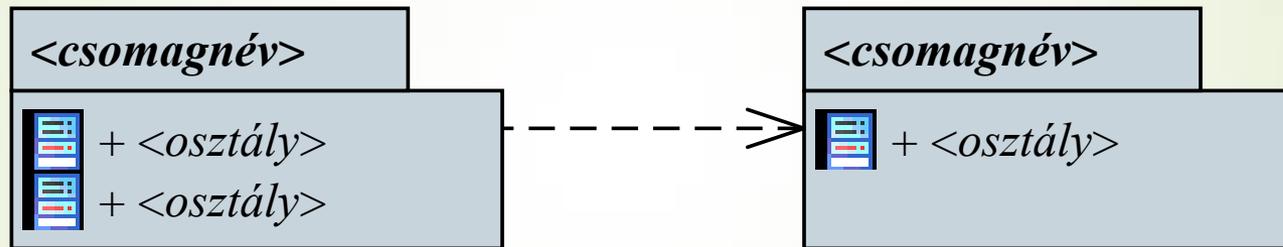

- ▶ A megvalósításban a nézet hivatkozhat a modellre (pontosabban a felületére)

Objektumorientált tervezés

Csomagdiagram

- ▶ A *csomagdiagram* (*package diagram*) célja a rendszer felépítése a logikai szerkezet mentén, azaz az egyes csomagok azonosítása és a csomagba tartozó osztályok bemutatása

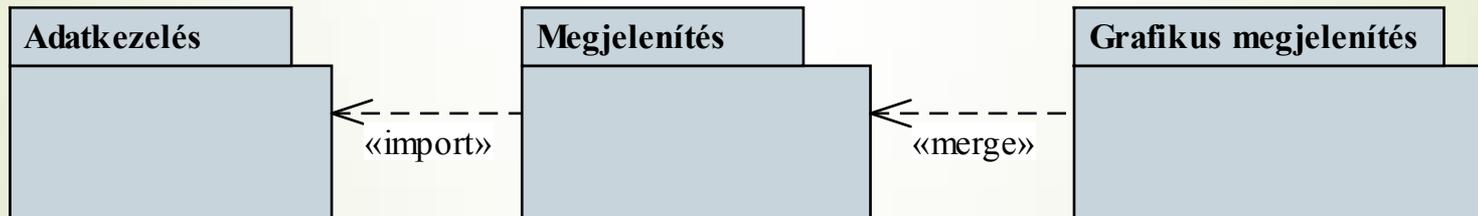

- ▶ a csomagok között is létrehozhatunk kapcsolatokat
 - ▶ az osztályok közötti kapcsolatok érvényesek: függőség, asszociáció, általánosítás, megvalósítás

Objektumorientált tervezés

Csomagdiagram

- *használat* (**use**): a csomag felhasznál egy másikat
- *beágyazás* (**nesting**): a csomag egy másiknak a része
- *importálás* (**import**): a csomag betölti a másikat
- *összeillesztés* (**merge**): a csomag tartalmazza, és kibővíti a másik teljes funkcionalitását

- Amennyiben egy réteg több csomagból is áll, akkor azokat beágyazott csomagként jelölhetjük a diagramban

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

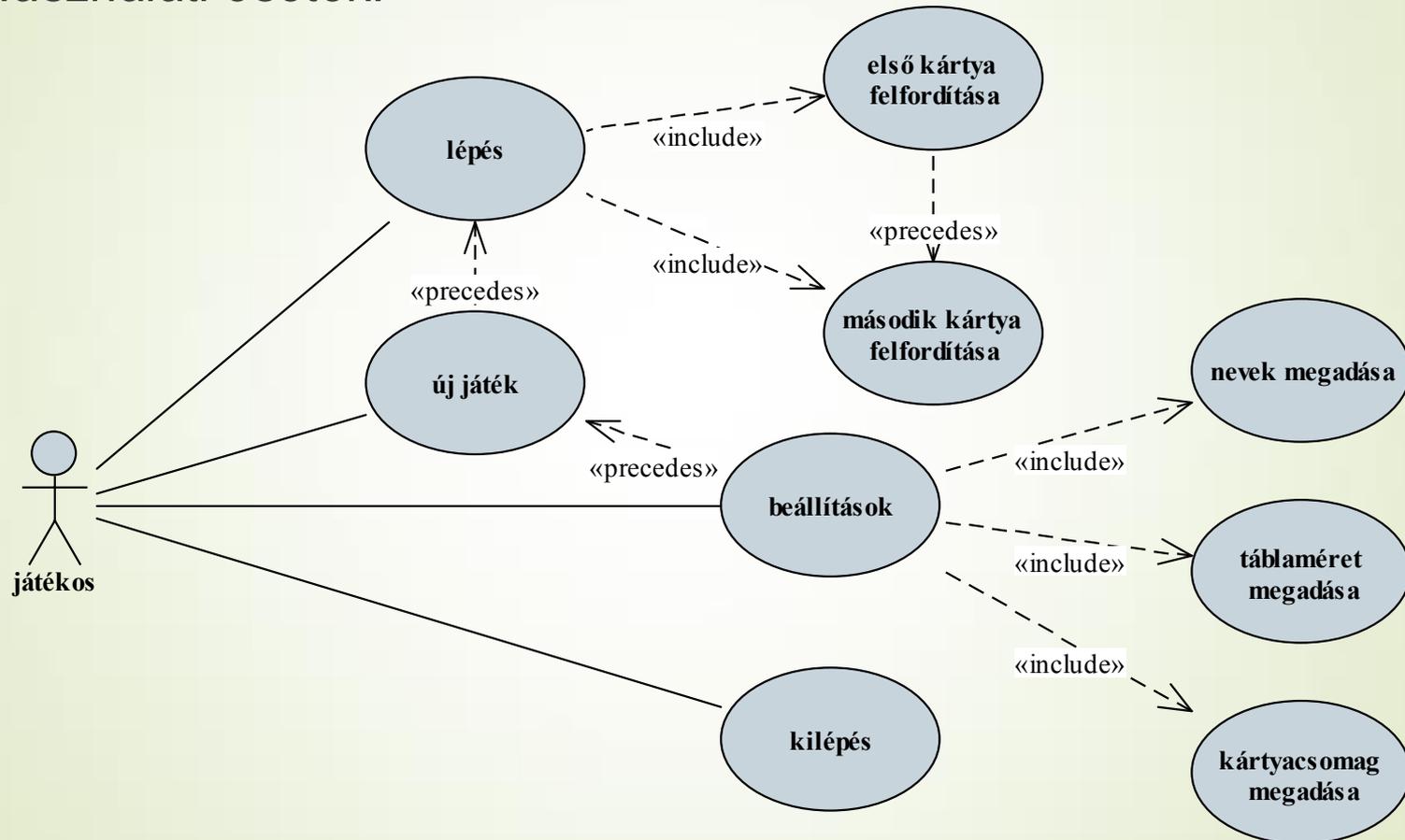
Készítsünk egy *Memory* kártyajátékot, amelyben két játékos küzd egymás ellen. A játékmezőn kártyapárok találhatóak, és a játékosok feladata ezek megtalálása.

- ▶ a játékban választhatunk kártyacsomagot, a játékosok megadhatják neveiket, valamint a játék méretét (kártyák száma)
- ▶ a játékosok felváltva lépnek, minden lépésben felfordíthatnak két kártyát, amennyiben egyeznek, úgy felfordítva maradnak és a játékos ismét léphet, különben 1 másodperc múlva visszafordulnak
- ▶ a játékot az nyeri, aki több kártyapárt talált meg

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

Használati esetek:

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

Szerkezeti tervezés:

- Az alkalmazást modell/nézet architektúrában valósítjuk meg
- A modell tartalmazza:
 - magát a játékot, amit egy kezelőosztály felügyel (**GameManager**), valamint hozzá segédosztályként a játékos adatait (**Player**)
 - a kártyacsomagokat (**CardPack**)
- A nézet tartalmazza:
 - a játék főablakát (**MainWindow**), amely tartalmaz egy menüt és egy státuszsort
 - a beállítások segédablakát (**ConfigurationDialog**)

Objektumorientált tervezés

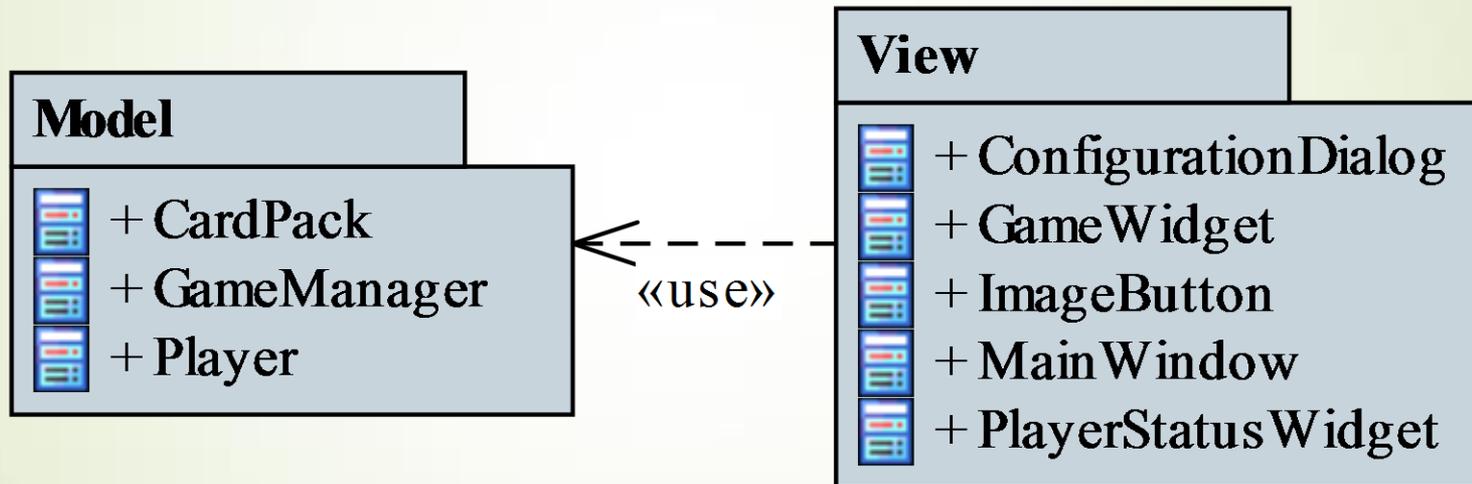
2. esettanulmány: Memory kártyajáték

- ▶ a játékelületet megjelenítő vezérlőt (**GameWidget**), amely tartalmazza a játékmezővel kapcsolatos tevékenységeket
- ▶ ehhez segédosztályként a felhasználói információkat kiíró vezérlőt (**PlayerStatusWidget**, ezt előléptetett vezérlővel állítjuk be a felülettervezőben), valamint a képet megjeleníteni tudó egyedi gombot (**ImageButton**)
- ▶ a nézet a modell publikus műveleteit hívja, és eseményeket is kaphat tőle
- ▶ egy csomag kártyát erőforrásként csatolunk az alkalmazáshoz hogy mindig legyen legalább egy csomag kártya

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

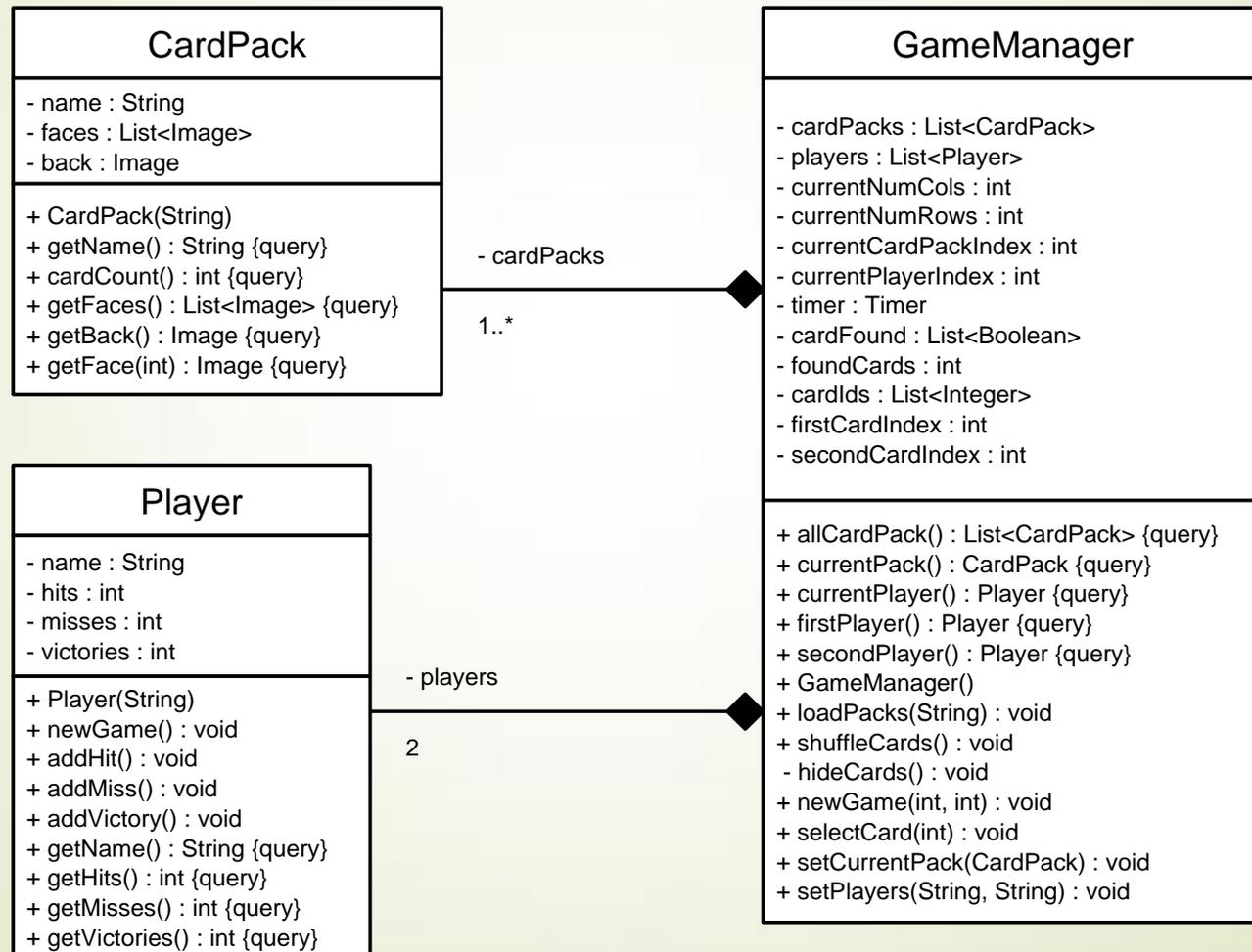
Szerkezeti tervezés (csomagok):

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

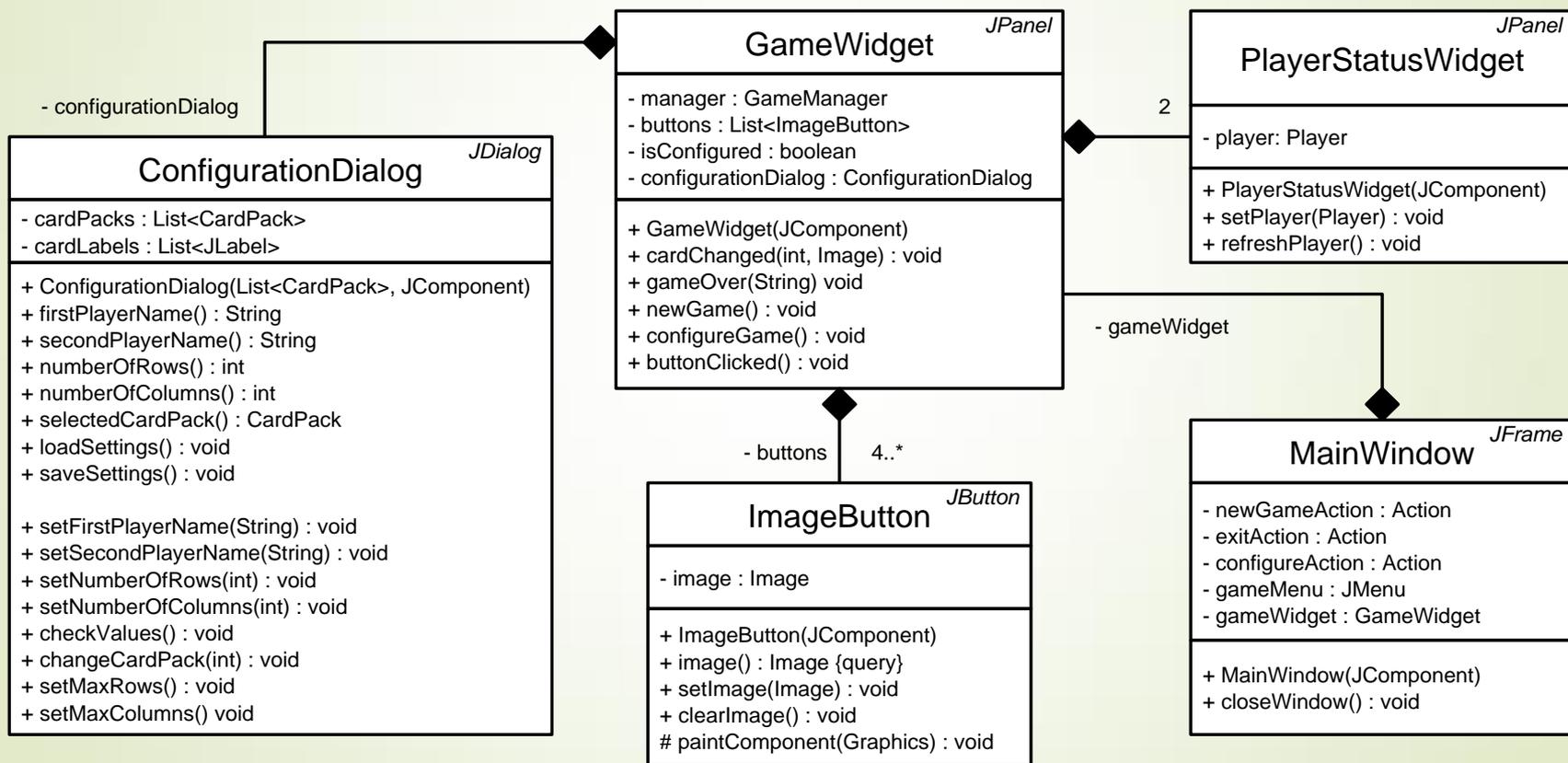
Szerkezeti tervezés (modell):

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

Szerkezeti tervezés (nézet):

Objektumorientált tervezés

A szoftverrendszer

- ▶ Szoftvernek nevezzük a program(ok), dokumentáció(k), konfiguráció(k), valamint adatok együttesét
 - ▶ mivel a megoldandó feladatok összetettek lehetnek, a megoldást nem feltétlenül egy program, hanem több program tudja megadni
 - ▶ a végrehajtás során ezek a programok egymással kommunikálnak (adatot cserélnek)
- ▶ Egymással kommunikáló programok álkotta szoftvereket nevezzük *szoftverrendszernek (software system)*
 - ▶ a rendszerben jelen lévő programokat nevezzük a rendszer *komponenseinek (component)*

Objektumorientált tervezés

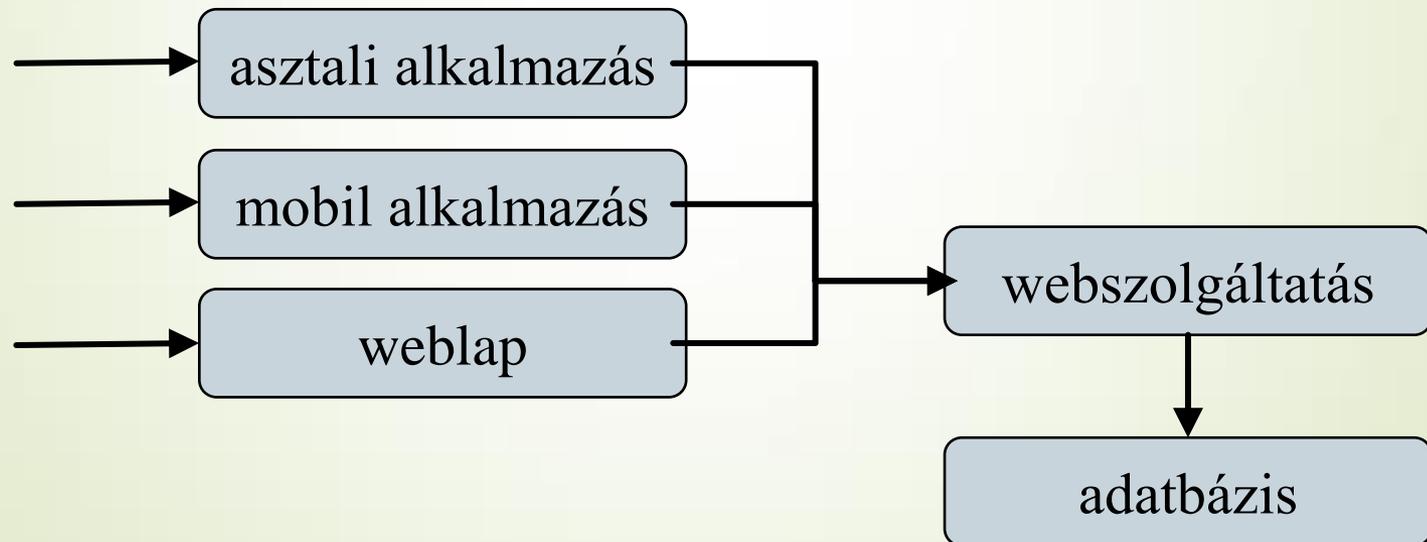
Komponensek

- ▶ A szoftver komponens egy adott funkcionalitásért felelő, fizikailag elkülönülő része a rendszernek
 - ▶ önállóan (újra)felhasználható, telepíthető
 - ▶ belső működése rejtett, a kapcsolatot megfelelő *felületen(interface)* keresztül teremti meg
 - ▶ szolgáltathat olyan funkcionalitást, amelyet más komponensek használnak fel, ehhez tartozik egy *szolgáltatott felület (provided interface)*
 - ▶ felhasználhat más komponenseket, amelyek funkcionalitását egy *elvárt felületen (required interface)* keresztül érheti el

Objektumorientált tervezés

Komponensek

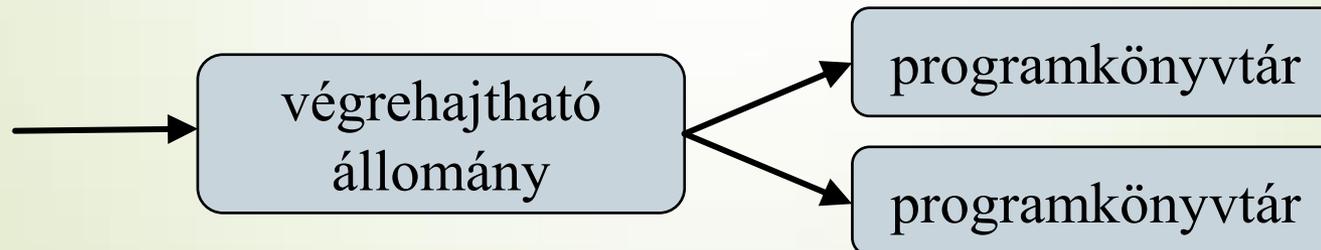
- ▶ Egy szoftverrendszerben számos komponens található, pl.
 - ▶ mobil alkalmazás, asztali alkalmazás, weblap (biztosítják a kapcsolatot a felhasználóval)
 - ▶ webszolgáltatás (gondoskodik az adatok továbbításáról)
 - ▶ adatbázis (gondoskodik az adatok megfelelő tárolásáról)

Objektumorientált tervezés

Komponensek

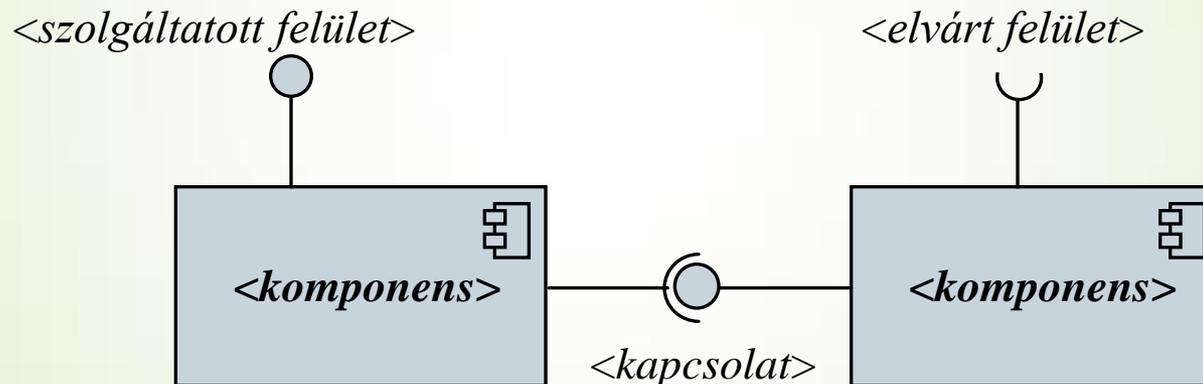
- ▶ Egy program is felbontható komponensekre, amennyiben egyes részeit újrafelhasználhatóvá szeretnénk tenni
- ▶ Egy program komponensei lehetnek:
 - ▶ végrehajtható állomány (*executable*), amely biztosítja a belépési pontot az alkalmazásba
 - ▶ programkönyvtár (*library*), amely adott funkcionalitások gyűjteménye (nem végrehajtható), objektumorientált környezetben osztályok gyűjteménye (*classlibrary*)

Objektumorientált tervezés

Komponensdiagram

- ▶ A szoftverrendszer komponenseit *UML komponensdiagram* (*component diagram*) segítségével ábrázolhatjuk
- ▶ ismerteti a rendszer komponenseit, a szolgáltatott/elvárt interfészeket és a közöttük fennálló kapcsolatokat (*connector*)

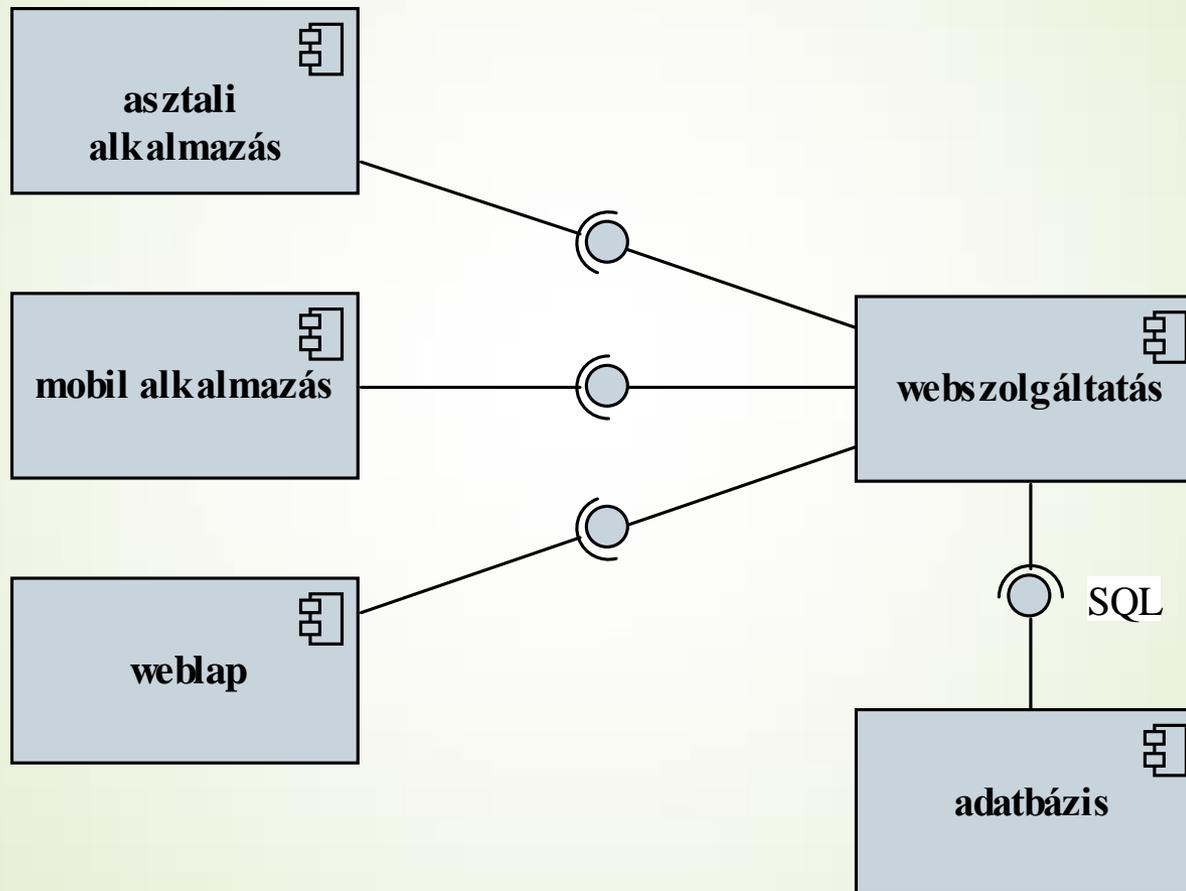

- ▶ a komponens diagramnak osztálydiagram elemeket is elhelyezhetünk (pl. interfész külön megjeleníthető)

Objektumorientált tervezés

Komponensdiagram

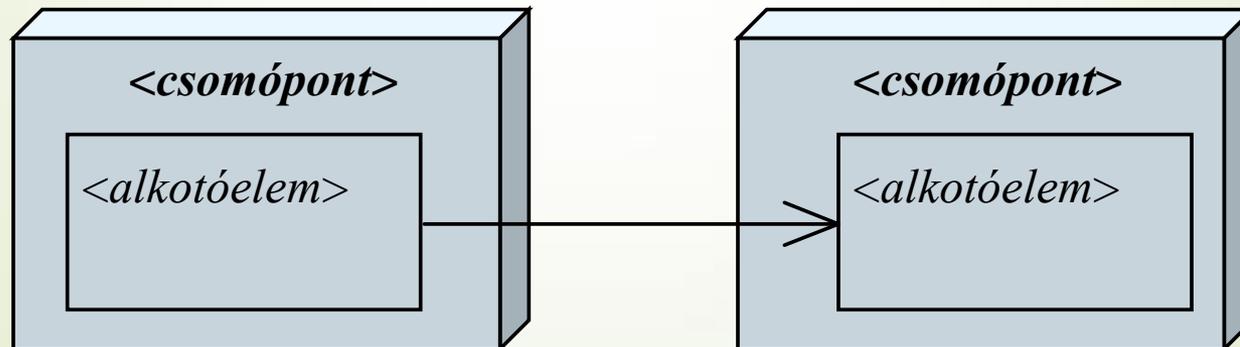
Példa:

Objektumorientált tervezés

Telepítési diagram

- ▶ A szoftverrendszer komponensei akár különböző hardver eszközökre is kihelyezhetőek, amelyeken interakcióba lépnek a környezetükkel (más szoftverekkel)
- ▶ A szoftverrendszert kihelyezési és környezeti szempontból az *UML telepítési diagram (deployment diagram)* ábrázolja
 - ▶ ismerteti azon *csomópontokat (node)*, amelyeken az egyes *alkotóelemei (artifact)* találhatóak

Objektumorientált tervezés

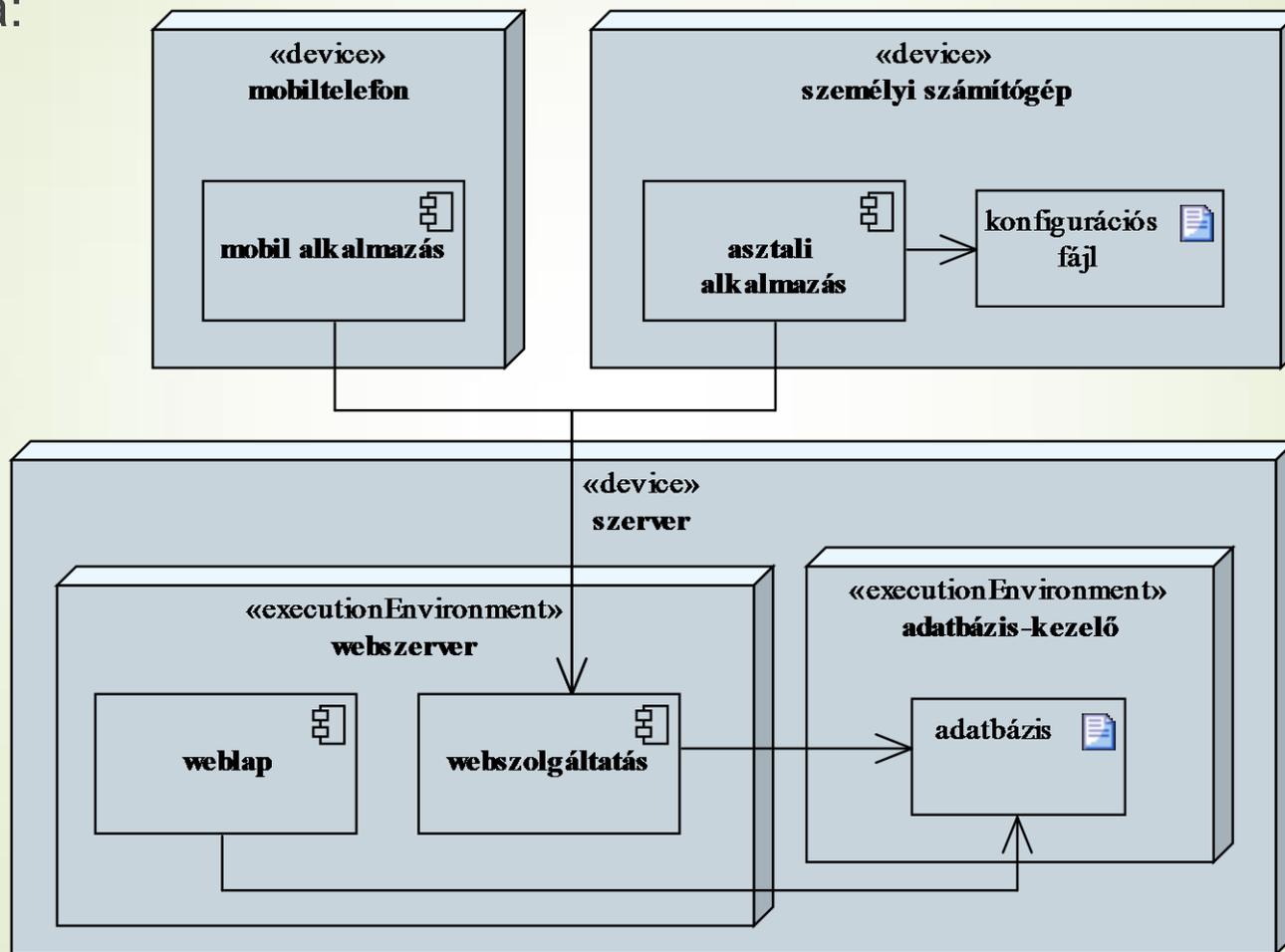
Telepítési diagram

- ▶ A rendszer alkotóeleme lehet bármilyen, fizikailag elkülönülő tartozéka a szoftvernek
 - ▶ pl. mobil alkalmazás, weblap, kódfájl, adatfájl, adatbázis, konfigurációs fájl
 - ▶ a komponenseket jelölhetjük komponensként
- ▶ A rendszer csomópontja lehet:
 - ▶ egy *hardver eszköz (device)*, amelyen futtatjuk a szoftvert pl. mobiltelefon, szerver gép
 - ▶ egy *végrehajtási környezet (execution environment)*, amely biztosítja szoftverek futtatását, pl. webszerver, virtuális gép, adatbázis-kezelő

Objektumorientált tervezés

Telepítési diagram

Példa:

Objektumorientált tervezés

Adatformátumok

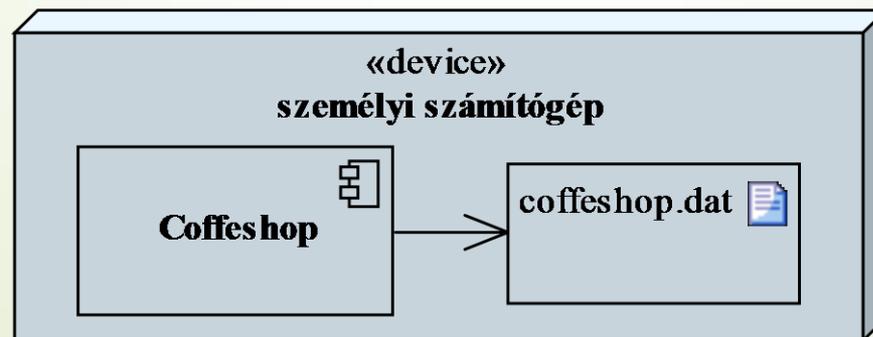
- ▶ A szoftverrendszer tervezése (*system design*) mellett foglalkoznunk kell a rendszer által kezelt adatok kezelésének módjával, formátumának meghatározásával, ez az adattervezés (*data design*)
 - ▶ minden, a szoftver (vagy komponensei) számára bemenetként, vagy kimenetként szolgáló adat formátumát, felépítését meg kell adnunk (pl. adatfájl, adatbázis, konfigurációs fájl, felhasználó által letölthető adatok)
 - ▶ összetett adatok esetén támaszkodhatunk létező formátumokra (pl. CSV, XML, JSON), vagy létrehozhatunk egyedi formátumot
 - ▶ az adattervezés is megfelelő modellekkel rendelkezik (pl. adatbázisok tervezhetőek *egyed-kapcsolati modellel*, vagy *UML adatmodellel*)

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Tervezés (telepítés):

- ▶ A program egy komponensben valósul meg, egy személyi számítógépen fog futni
 - ▶ a program közvetlenül az operációs rendszeren fut, nincs külön igénye a végrehajtási környezetre
 - ▶ a program az adatokat egy fájlban (`coffeshop.dat`) szöveges formában fogja tárolni

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Tervezés (adatformátum):

- ▶ A fájlban rendelések következnek egymás után, minden rendelésnél adott az azonosító, a dátum, a törzsvásárolói kártya száma (vagy 0, amennyiben nincs) és a tételek száma
 - ▶ a rendelés után felsoroljuk a tételeket, minden tételnél megadjuk a típust (ehhez elég egy karakter)
 - ▶ amennyiben a tétel egy étel, akkor rögzítjük a pontos nevet, illetve a bruttó árat
 - ▶ CSV formátumnak megfelelően a fájlban a tartalmi elemeket (rendelés, tétel) sortörés választja el, a soron belül a tartalmat pontosvessző segítségével választjuk el

Objektumorientált tervezés

1. esettanulmány: Marika néni kávézója

Tervezés (adattárolás):

- ▶ a fájl szerkezetének sémája:

```
<rendelés azonosító>;<dátum>;<törzsv. szám>;  
<tételek száma>
```

```
<típus: h/u/p/t/n/k>;<étel neve>;<étel ára>
```

```
<típus: h/u/p/t/n/k>;<étel neve>;<étel ára>
```

...

```
<rendelés azonosító>;<dátum>;<törzsv. szám>;  
<tételek száma>
```

...

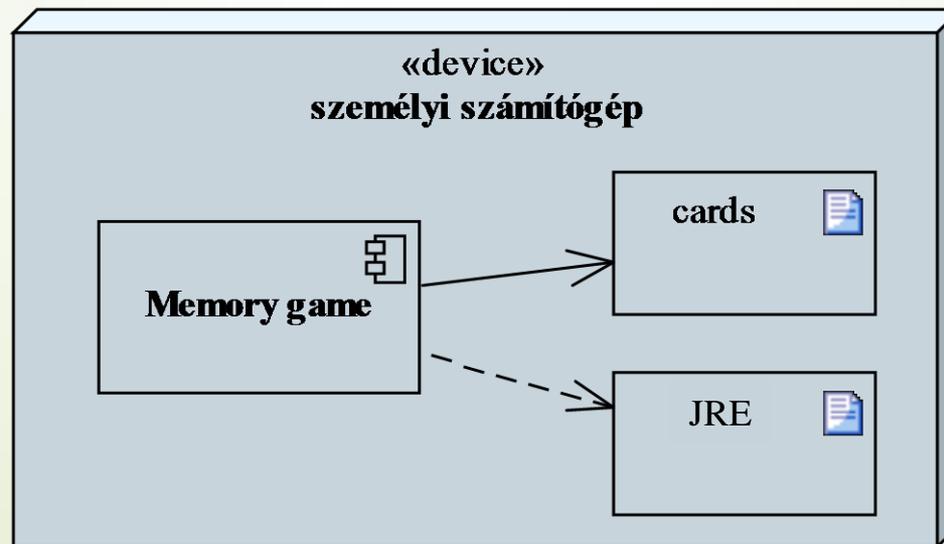
- ▶ pl.:
184601;2015-11-11;73;2
h;béke;800
t

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

Tervezés (telepítés):

- ▶ A program egy komponensben valósul meg, egy személyi számítógépen fog futni, és igényli a JRE keretrendszer meglétét
- ▶ A program a kártyacsomagok képeit külön tárolja

Objektumorientált tervezés

2. esettanulmány: Memory kártyajáték

Tervezés (adattárolás):

- ▶ Kártyacsomagok megvalósítása:
 - ▶ minden kártyacsomagnak van egy neve, valahány lapja, illetve egy hátoldala, ezeket képfájlban, PNG formátumban tároljuk
 - ▶ a kártyacsomagokat könyvtárként helyezük el, minden könyvtárban található egy szöveges fájl (**name.txt**), amely tartalmazza a csomag nevét
 - ▶ a hátlapot egy fájlban (**back.png**) tároljuk, ez sosem változik
 - ▶ az előlapok fájljait sorszámozzuk (**<sorszám>.png**), és feltételezzük, hogy minden fájl más képet tartalmaz

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

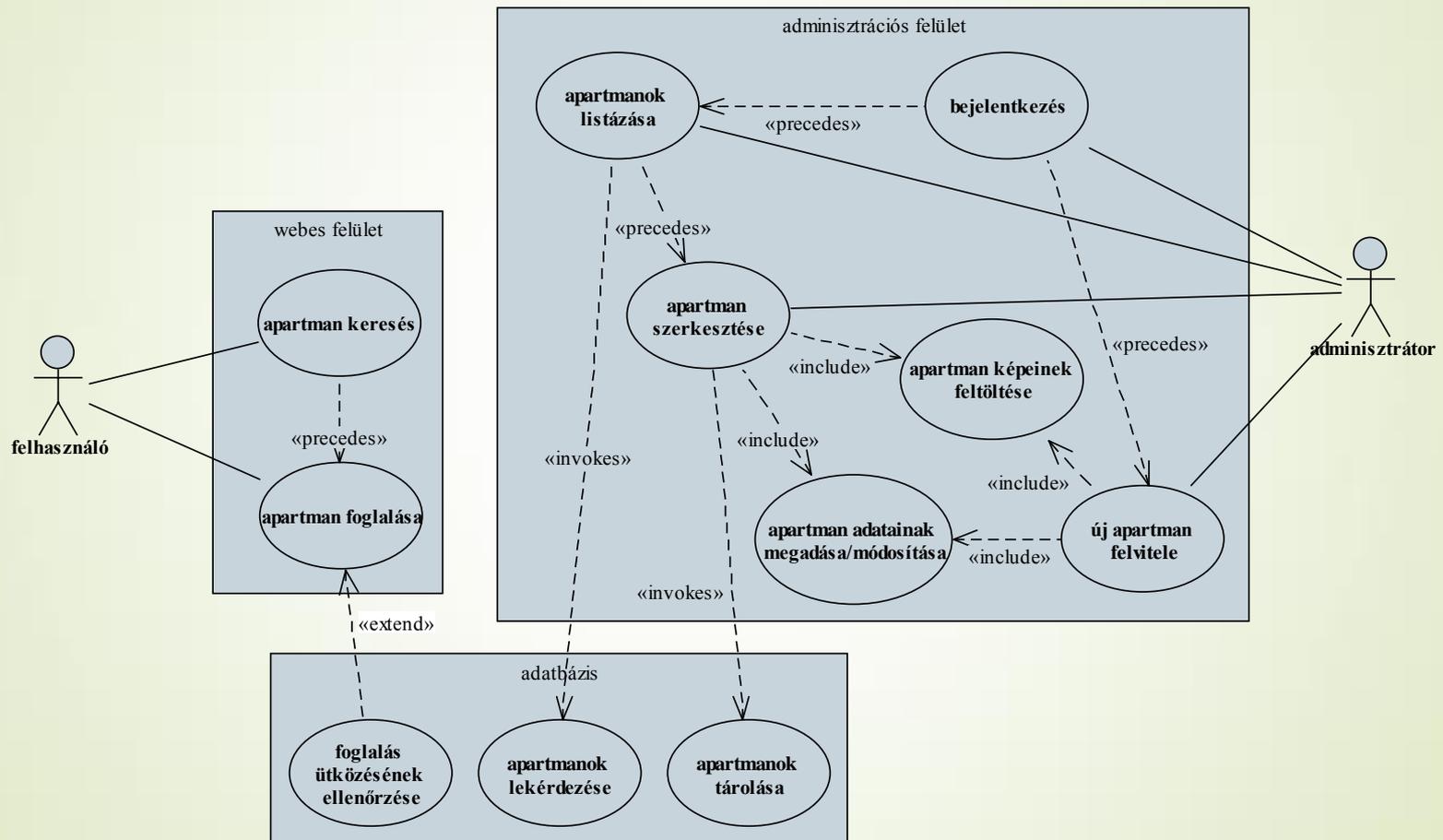
Feladat: Készítsük el egy utazási ügynökség apartmanokkal foglalkozó rendszerét.

- ▶ az apartmanok épületekben találhatóak, amelyek városokban helyezkednek el
- ▶ az épületek különböző adatokkal (leírás, szolgáltatások, pontos hely, tengerpart távolság, ...), valamint képekkel rendelkeznek
- ▶ a vendégek számára biztosítsunk egy webes felületet, amelyen keresztül apartmanokat kereshetnek, foglalhatnak
- ▶ a munkatársak számára biztosítsunk egy alkalmazást, amelyben szerkeszthetik az apartmanok adatait, képeit, valamint kezelhetik a foglalásokat

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

Használati esetek:

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

Tervezés (komponensek, telepítés):

- A rendszerben található egy webes, valamint egy adminisztrációs kliens, amelyet külön alkalmazások valósítanak meg
- A webes kliens egy weblap, amelyet egy webszerverrel futtatunk, és JRE keretrendszer segítségével valósítjuk meg
- Az adminisztrációs kliens egy asztali alkalmazás, amelyet JRE keretrendszerben valósítunk meg, ezért a JRE virtuális gép futtatja
- A két alkalmazás közös adatokat használ, amelyeket relációs adatbázisban tárolunk, ehhez MySQL-t használunk

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

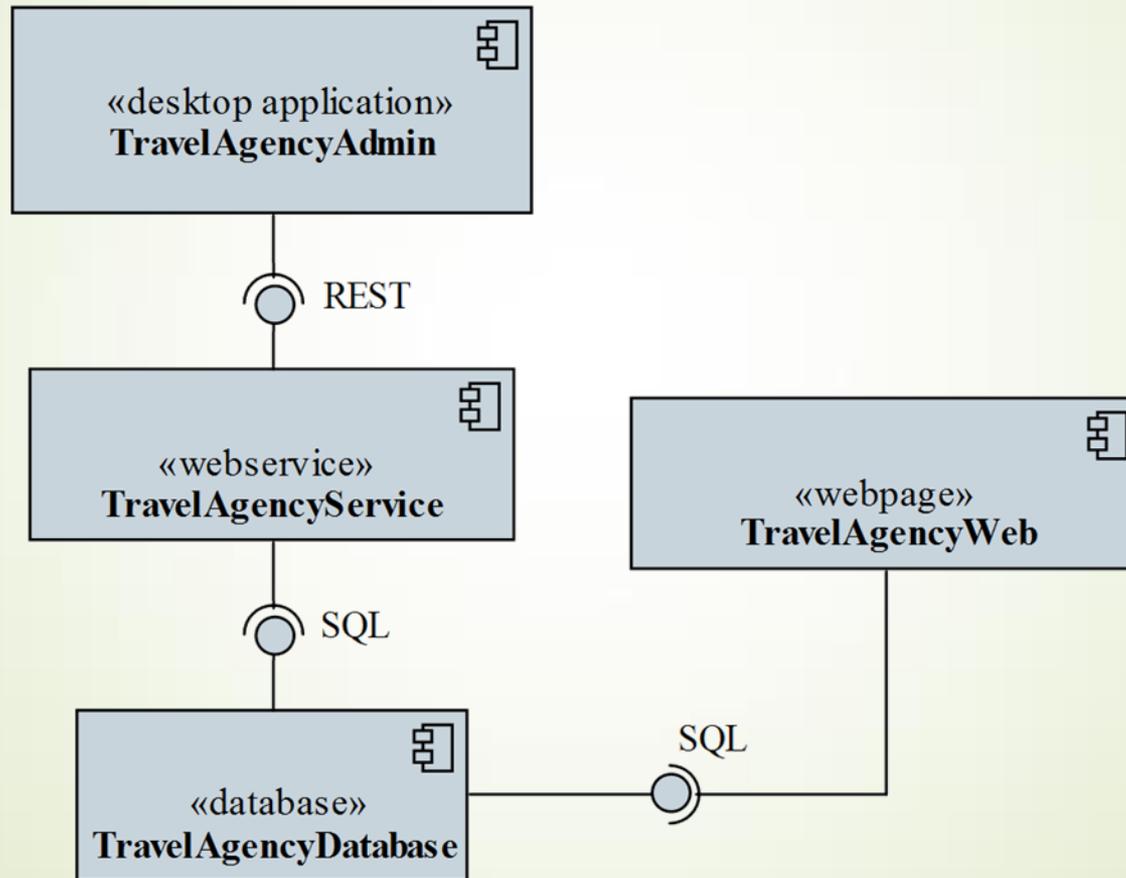
Tervezés (komponensek, telepítés):

- ▶ A weblap és az adatbázis egy közös szerveren helyezkedik el, így a weblap közvetlenül hozzáfér az adatbázishoz
- ▶ Az asztali alkalmazás más számítógépen fog futni, ezért biztonsági okokból nem férhet hozzá közvetlenül az adatbázishoz, a hozzáféréshez közbeiktatunk egy webszolgáltatást
- ▶ A webszolgáltatást egy webszerverrel futtatjuk, és Java Spring keretrendszer segítségével valósítjuk meg

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

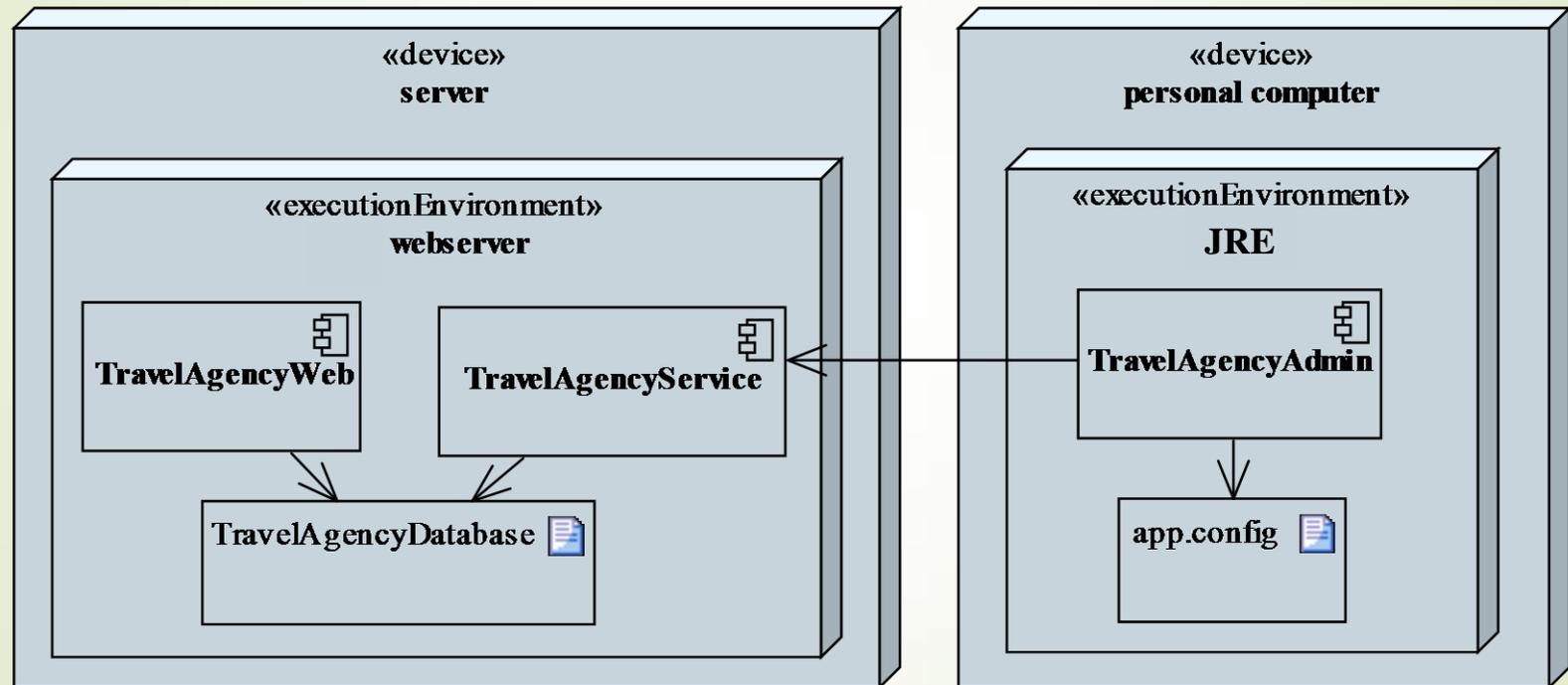
Tervezés (komponensek):

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

Tervezés (telepítés):

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

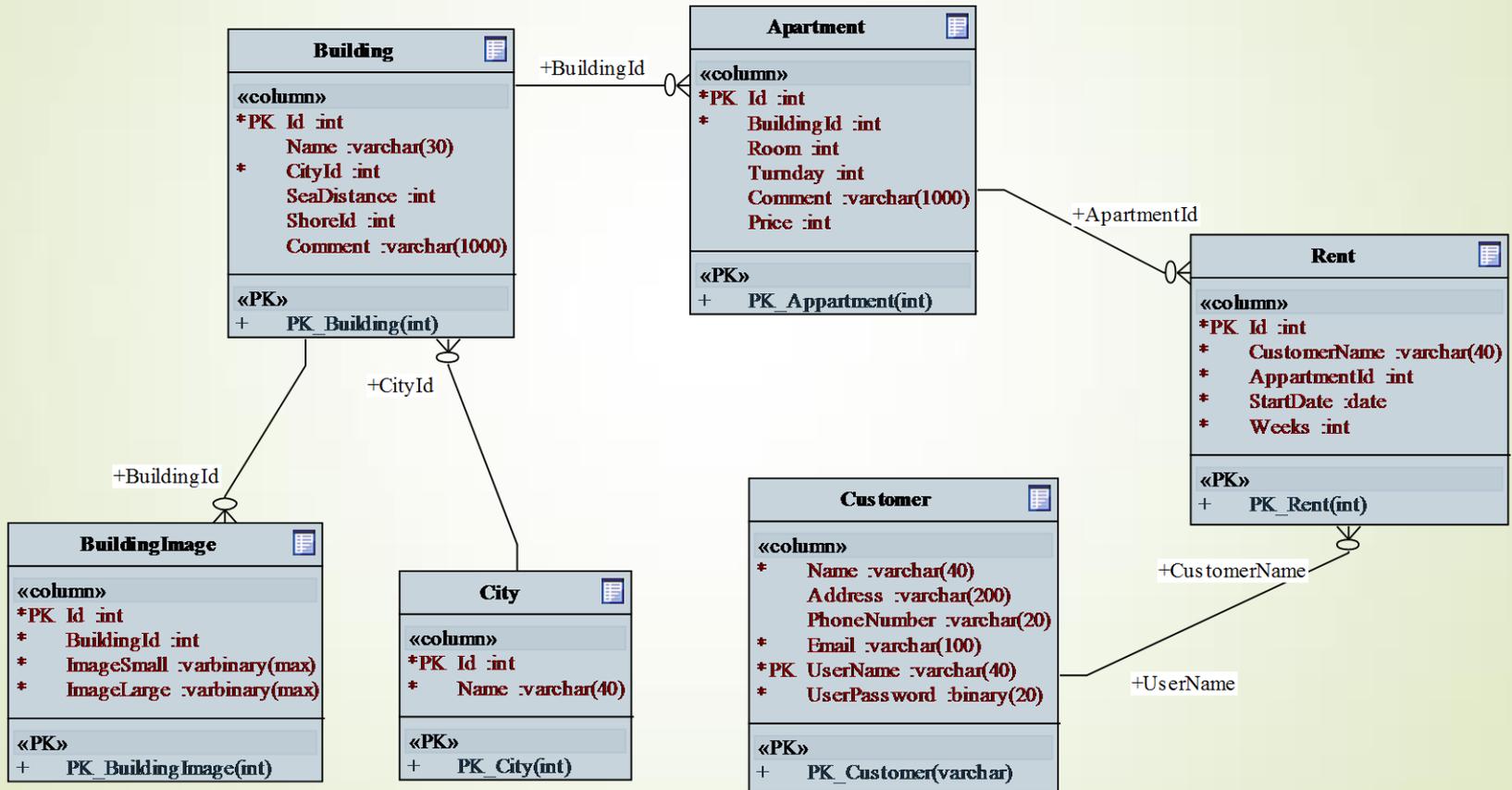
Tervezés (adattárolás):

- ▶ Az adatbázisban a következő séma szerint tároljuk az adatokat:
 - ▶ *városok (city)*: azonosító, városnév;
 - ▶ *épületek (building)*: azonosító, név, város azonosító, utca, tengerpart távolság, tengerpart-típus (számként), jellemzők (binárisan összeillesztve), megjegyzés;
 - ▶ *apartmanok (apartment)*: azonosító, épület azonosító, szám, ágyak száma, pótágyak száma, felújítás alatt van-e;
 - ▶ *ügyfelek (customer)*: azonosító, név;
 - ▶ ...

Objektumorientált tervezés

3. esettanulmány: Utazási ügynökség

Tervezés (adattárolás):

Objektumorientált tervezés

A rendszerterv

- ▶ A tervezés eredménye a *szoftver rendszerterve (software design description, SDD)*, amely tartalmazza:
 - ▶ a program statikus szerkezetét, azaz a progamegységek feladatát, részletes leírását és a köztük lévő relációkat
 - ▶ a program dinamikus szerkezetét, azaz a program eseményeinek kiváltódását és hatásait, a progamegységek állapotainak változását, az üzenetküldések megvalósítását
 - ▶ a tárolt, kezelt, és eredményül adott adatok formáját, leírását
 - ▶ a programok belső és külső interfészeinek leírását
 - ▶ ajánlásokat az implementáció számára (stratégia, függőségek, programozási nyelv, tesztelési módszerek)

Objektumorientált tervezés

A rendszerterv

A rendszerterv felépítése:

1. előszó (célközönség, dokumentum-történet)
2. bevezetés (szoftver célja, helye, szükségessége, előnyei, fejlesztési módszertan)
3. fogalomtár (technikai áttekintés)
4. rendszer architektúra (magas szintű áttekintés, UML csomag-, komponens-, állapotdiagram)
 - architektúrális minták
 - funkcionális megfeleltetés
5. adattervezés (adattárolás, formátumok leírása)

Objektumorientált tervezés

A rendszerterv

A rendszerterv felépítése:

6. rendszer tervezés (alacsony szintű áttekintés)
 - statikus terv (UML osztály-, objektumdiagram)
 - dinamikus terv (UML állapot-, szekvencia- és aktivációs diagram)
 - interfész leírás
 - felhasznált algoritmusok és minták
7. felhasználói felület (áttekintés, felületi terv)
8. implementációs ajánlások
9. függelék (pl. adatbázis terv, becsült hardver szükségletek)
10. tárgymutató